

ret vernek. E természetes homlitványokat nem szabad sem kivágni, sem pedig a fa kihordásánál a földből elővigyázatlanul kiszakítani, sőt nagyon figyelniük kell arra, hogy a fa kihordásnál a lomb takarótól megne fosztassanak. Ez utóbbit könnyen meg gátolhatjuk azáltal, ha a homlitványokra egy kevés földet hányunk.

Kalmár Tivadar.

Néhány szerény szó a községek erdőgazdászata ügyében.

A hol erdők találtnak, ott természetesen a volt urbéresék is kikapják azokbéli illetéküket, melyből ezentúl faszükségeiket fedezendik; ezen illeték azonban nem oly nagy, hogy a volt urbéresék ezentúl is oly pazarlólag bánhatnának a nekik jutott erdő fájával, mint ahhoz eddig szokva voltak; sőt ellenkezőleg csak igen nagy kimélés és gazdálkodás mellett lesznek képesek szükségleteiket fedezni; mert vegyük azon esetet, hol a körülmények olyanok, hogy egy házhely után eső illeték nem rúg többre 6—7, 1600 □ öles holdnál, s tegyük fel, hogy ezen területen álló szálerdő tökéletes bukállab, melynek fakészlete holdanként 120 éves forda mellett 84 normál-öltre *) rúg, s hasonlítsuk össze ezen fakészletet az urbéresék szükségletével, tekintetbe vevén azt, hogy egy urbéres telken gyakran 3—4 sőt több önálló család lakik, melyek mindegyike többnyire külön tüzhelyen főz, s külön hacsak egy szobát is fűt; könnyen meggyőződünk fönnebbi állításom igazságáról.

Az azonban számítsuk ki az évi fatermést a fönnebbi körülményeket feltéve, ha nem is a szakképzett erdőbecslő egész szigorúságával de csak úgy hozzávetőleg körülbelől. A forda összes fatermése ugyan is 6 holdon $84 \times 6 = 504 \text{ n}^0$, s e szerint az évi átlagfatermés tesz

*) 1 normálöl 100 köbláb tömörfát tartalmaz.

$504 : 120 = 4.2 \text{ n}^0$. — Vagy ha jobban tetszik legyenek fel, hogy azon 6 hold, mint bükksarjerdő 40 éves fordában kezeltek; az egész forda összes fatermése lenne akkor $24 \times 6 = 144 \text{ n}^0$, és az évi fatermés $144 : 40 = 3.6 \text{ n}^0$; tehát az évi fatermés nem tehet többet mint $3.6-4.2$ normálölet.

Már hogy ezen $3.6-4.2 \text{ n}^0$ évenkénti fatermés csak is annyi, hogy még hideget is türünk s tüzelönkkel mégis alig jövünkki, mindenki, ki népünk háztartási viszonyait ösmeri, befogja látni. — Megjegyzendő még az is, hogy a különféle épületfa és más szerszámfa szükségletet is azon 6 hold erdőből kellend fedezni.

Ezek után úgy hiszem magától következik, hogy a volt úrbéreseknak szükségük leend oly egyénekre, kik az erdővel okszerűen tudnak bánni; s kik azt, mit a volt úrbéresek kevesebbet kaptak mint a mi elegendő lenne, hol azt a körülmények engedik, más módon kipótolni tudják.

Ez bár nem mindenhol lehetséges, sok helyen azonban mégis kivihető, és a belátó kezelő, a körülmények és a hely viszonyai által vezetelve könnyen eljut a helyes utra.

Csekély tapasztalatom ugyan is az, hogy sok helységnek oly térek jutnak legelőül, vagy több helyen a volt földesuraság nagylelkűsége oly téreket; melyeket ő czélszerűen föl nem használhat, nekik odaajándékoz; mely térek különben elég alkalmasak lehetnek mezei fenyésztésre, a mennyiben ezek legelőnek és erdőnek megfelelő talajjal bírnak.

Ezen térek lehetnek tehát csekély véleményem szerint a volt úrbéresek faszükségletének pótlói, ha azokat czélszerű gesztnemekkel erdősitjük, és a viszonyokhoz képest czélszerű üzemmód szerint kezeljük.

Miértne lehetne teszem azt oly legelő téreket, hol a talaj a tölgynek megfelelő agyag, hacsak gyéren is ezen gesztnemmel beültetni és azt mint felfát kezelve épületfa szükséglet fedezésére nevelni, mi mellett a községeknek azon előnyük is lenne, hogy egyszersmind makktermésből is lehetne, ha nem is nagy de legalább annyi hasznuk,

hogy juh és sörtésnyájak némi jó legelőt lelnének. — Alfának pedig oly gesztumeket nevelhetnének, melyek ismét gyors növéstük által gyakoribb tüzifakészletet adnának, azonfelül még lomb- és alomhasználatot is engednek; ha például ezen alfának kőrís, juhar, rekettye, nyír és más ily fanemek választatnak; természetes, hogy ezen térek csak oly sűrűn és successive volnának erdősítendőek, hogy azok tilalmazása által legelőhiány ne támadjon.

Azon helyeken, hol a közép üzemerdő akár az éghajlati viszonyok akár pedig a talaj sekélyisége miatt nem alkalmazható, ott a sarjerdőüzem volna helyén. — Itt megjegyzendő, hogy a községek legelőtérekül gyakran oly cseplyéseket is kapnak, melyek ha tilalom alá helyezetténeek idővel meglehetősen sarjerdőkké nőhetnék ki magukat, természetes, hogy itt is csak részletenként volna tilalmazandó.

Hát a község határainak, az egyes kis birtokoknak, szántóföldeknek, réteknék, legelőknék, utaknak, és folyoknak gesztsorokkal és élő-sövénnyekkel beszegélyezése mily tetemes évi fatermést adna?

Ezen célra természetesen vetényágyak és faoskolák szükségeseek mi mellett úgy mint magánál a kiültetés és vetésnél is úgy volnának korlátozandók a költségek és a közösmunka is, hogy ezáltal a népre nagyon érezhető teher ne nehezdedjék, mi úgy volna kivihető, ha ezen munkához szükséges napszámok és költségek birtok szerint osztatnának ki.

Ez az én szerény meggyőződésém, melyet midőn közzétenni bátorkodom azon reménnyel kecsegtetem magamat, hogy tapasztaltabb szakemberek ezen tárgyat bővebben s jobban fejtendik meg.

Kabina János,
segéderdősz.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő: **Vágner Károly.**

Főmunkatárs: **Divald Adolf.**

Selmecz, 1863. Nyomatott LORBER FERENCZ-nél.